

Ny fond nyckeln för fiskväg i Hillefors

January 24, 2018, 1:00 am

Den höga kostnaden har varit käpphästen i diskussionerna om att bygga en fiskväg förbi Hillefors kraftverk. Lösningen ser nu ut att vara på väg med hjälp av pengar från en fond, som står för 85 procent av kostnaden på cirka tio miljoner kronor.

En rad inblandade parter med olika synsätt och åsikter har resulterat i flera idéer om hur Säveåns laxar ska kunna ta sig förbi kraftverket i Hillefors. Frågan har varit aktuell sedan 2013, då fiskarna för första gången på många år kunde ta sig dit tack vare den nya fiskvägen i Hedefors.

Ett förslag om en liknande, naturlig fiskväg i Hillefors arbetades fram, men kostnaden på mellan sju och åtta miljoner kronor ansågs för dyr. Nu är dock en ekonomisk lösning på gång. Ett nytt lagförslag som rör moderna miljövillkor för vattenkraftverk och dammar väntas träda i kraft, och som en följd av det upprättas en fond.

– Det handlar om stora vattenkraftverk som puttar in pengar för att framför allt små kraftverk ska kunna söka medel för miljöanpassningar, säger Daniel Johansson.

Han är projektledare för miljöanpassad tillsyn för kraftverk och dammar på länsstyrelsen.

Enligt förslaget står fonden för 85 procent av kostnaderna. Utöver fiskvägen krävs också ett fingaller för att fiskarna inte ska skadas eller dödas på vägen tillbaka nedströms. Just nu pågår projektering och den preliminära rapporten pekar på en kostnad på 2,5 miljoner kronor.

– Den totala kostnaden för åtgärder hamnar kring tio miljoner kronor, säger Daniel Johansson.

1,5 miljoner kronor

För Lerum Fjärrvärme, som äger kraftverket, innebär det egna utgifter på cirka 1,5 miljoner kronor. En summa som kan minska ytterligare då länsstyrelsen parallellt arbetar med ansökan om pengar från EU-fonden life nature.

– Där är ambitionen att få extra medel för åtgärder för Atlantlaxen och vi arbetar med en rad åtgärder för att få upp laxbeståndet i Säveån. I september lämnar vi in ansökan, säger Daniel Johansson.

På Lerum Fjärrvärme ser man positivt på fonden.

– Hillefors är till mångt och mycket en ekonomisk fråga och ser man på förhållandet mellan kraftverkets produktion och kostnaden för en fiskväg så är det praktiskt ogörligt annars, säger Håkan Danielsson, verksamhetsansvarig för vattenkraft och fjärrvärme på företaget.

Är 1,5 miljoner kronor en rimlig utgift för er?

– Det är klart att jämfört med att betala allt så är 1,5 miljoner mycket bättre och kommer det pengar från EU också så kanske vi kommer ner i halva den summan. Sen kan man diskutera om det är vettigt att lägga tio miljoner på ett kraftverk som är värt tre, fyra miljoner? Det tycker jag är en befogad fråga.

– Länsstyrelsen är bra och seriösa men de jobbar mycket med dyra lösningar, vi hoppas fortfarande att det går att hitta en lösning för kanske fem miljoner, säger Håkan Danielsson.

Utöver arbetet i Hillefors pågår även utredningar i Jonsered, vars kraftverk är den första flaskhalsen som fiskarna ska ta sig igenom. Något som LT skrev om i augusti 2017.

– Det har funnits åsikter om att Jonsered är det stora problemet och det finns en viss poäng i det resonemanget. Men där är det för trångt för att bygga samma typ av fiskväg så där blir det nog någon teknisk form av fiskväg , säger Daniel Johansson.

Politiskt beslut

Samtidigt som förberedande arbeten sker inväntar man nu ett politiskt beslut i riksdagen. Enligt tidsplanen skulle lagförslaget träda i kraft den 1 mars, men processen är försenad och enligt Daniel Johansson är det inte sannolikt att lagen införs innan sommaren. Allt tyder dock på att den nya lagen blir verklighet. Förslaget har sin bakgrund i ett brett förankrat politiskt beslut från 2016.

– 2040 ska Sverige enbart ha förnyelsebar elproduktion och där är det sagt att vattenkraftverken är en viktig pusselbit, säger Daniel Johansson.